

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Територіального центру соціального обслуговування
(надання соціальних послуг) Знам'янської сільської
ради Березівського району Одеської області

20.10.2025

м. Одеса, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16.07.2025 групою НПМ здійснено відвідування Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Знам'янської сільської ради Березівського району Одеської області (далі – заклад).

Відвідування було здійснено групою НПМ у складі :

Сологуб Віктор Дмитрович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Ілліч Юліана Юріївна, експерт у проєкті Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та міжнародною неурядовою організацією «Save the children» в Одеській області;

Фісюковим Сергієм Сергійовичем, представник громадської організації, регіональний координатор Уповноваженого ВРУ з прав людини в Одеській області.

Загальна інформація:

Заклад знаходиться за адресою: 67211, Одеська обл., Березівський р-н, село Знам'янка, вул.Лікарняна, будинок 49.

Керівник закладу – Голуб'єва Ольга Георгіївна.

Згідно з Положенням про відділення затвердженим рішенням від 16.09.2021 № 10/302-7, відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання утворилось для обслуговування 25 громадян, до якого на постійне проживання, повне державне утримання приймаються громадяни похилого віку, люди з інвалідністю старше 18 років (інші особи визначені законодавством).

На день відвідування в закладі перебувало 27 осіб, з них 13 жінок та 14 чоловіків, з них 10 осіб з інвалідністю, 12 ліжкових хворих підопічних, та 1 недієздатна особа з наявним опікуном.

За 2024 рік у закладі померло 3 особи . За період з 01.01.2025 по 27.10.2025 у закладі померло 2 особи . Фактів насильницьких смертей у закладі не виявлено. Лікарське свідоцтво про смерть виписує сімейний лікар.

Заклад розміщується в одноповерховій будівлі. Територія закладу неогороджена. Біля входних дверей наявна кнопка виклику персоналу (Фото 1,2).

Заклад обладнаний функціонуючою пожежною сигналізацією, наявний вогнегасник, а також наявні затверджені директором схеми евакуації при пожежі (Фото 4).

Вікна закладу не заґратовані (Фото – 1,3).

У закладі наявний стаціонарний телефон, доступ до мережі Інтернет відсутній.

Житлові кімнати розраховані на проживання від 1 до 3 осіб.

У закладі наявні пральні та сушильна машини для догляду за особистим одягом підопічних, також наявна душова кімната (Фото – 5,6).

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухарем відбирається добова проба. Продукти зберігаються з дотриманням правил товарного сусідства (Фото - 7,8,9,10).

У закладі облаштовано кімнати для відпочинку, у яких встановлено телевізор для колективного перегляду телевізійних передач та проведення різноманітних заходів. Закладом організовуються культурні заходи з нагоди державних та релігійних свят (Фото – 11,13)

Кожен підопічний забезпечений одягом, відповідно до сезону, натільною та постільною білизною.

Працівниками проводиться дворазове вологе прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування.

Персоналом закладу забезпечується догляд за підопічними: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Догляд за ліжковими підопічними включає, зокрема, гігієнічні процедури, профілактику пролежнів, зміну постільної та натільної білизни, забезпечення правильного положення тіла, дотримання питного режиму та режиму харчування.

Мешканці закладу мають можливість вільно пересуватися територією відділення та виходити за її межі.

За 2024 рік з місцевого бюджету заклад профінансовано на суму 3 604 000,00 грн. На 2025 рік заплановано фінансування з місцевого бюджету 3 700 000,00 грн.

Сума витрат на харчування одного підопічного на один день у відділенні складає 95,00 грн., сума витрат на медикаменти на одну особу в день складає 6,00 грн (медикаменти першої необхідності).

Усі підопічні відділення мають документи, а саме паспорт громадянина України, ідентифікаційний код.

У закладі наявні інформаційні стенди з контактними даними та гарячими лініями Уповноваженого з прав людини і представників державних органів влади, до яких підопічні можуть звернутися у разі порушення їхніх прав.

На день відвідування усі підопічні мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2025 році, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2024 № 1503. Медичні картки підопічних ведуться за встановленою формою № 025/о «Медична картка амбулаторного хворого», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.12.2012 № 110.

На кожного підопічного, що є особою з інвалідністю наявний індивідуальний план реабілітації.

На день відвідування заклад забезпечено виробами медичного призначення та лікарськими засобами.

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням.

Заклад забезпечено питною водою, а також створено запас питної води на випадок надзвичайних ситуацій.

Штатна чисельність працівників закладу 10 штатних одиниць, 1 посада завідувач відділення для постійного або тимчасового проживання, 1 посада –

медична сестра, 1 посада – сестра-господиня, 4 посади – молодших медичних сестер, 2 посади кухарів, 1 посада підсобного робітника. Вакантні посади відсутні.

Працівники вчасно проходять медичні огляди та мають санітарні книжки, які відповідають термінам.

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування з 14 підопічними та з 3 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту». У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах.

Порушення права на охорону здоров'я та медичне забезпечення (стаття 49 Конституції України).

2. Групою НМП встановлено, що закладом не отримано ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та не укладено договір із закладом охорони здоров'я, що суперечить вимогам підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – Критерії), в якому визначено, що одним із спеціальних критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, які надають послуги стаціонарно, є наявність договору із закладом охорони здоров'я або ліцензії для провадження господарської діяльності з медичної практики.

3. У закладі порушено вимоги Заходів та засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, які обов'язкові для всіх закладів, що надають соціальні послуги незалежно від форми власності та підпорядкування. Зокрема, у закладі не облаштовані окремі приміщення для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями, що порушує вимогу щодо забезпечення

належних умов для своєчасної ізоляції таких осіб і попередження поширення інфекцій серед підопічних та персоналу.

4. У порушення вимог Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 432/28562, у закладі не організовано проведення систематичних медичних оглядів підопічних, що свідчить про неналежне забезпечення медичного обслуговування мешканців. Відсутність щорічного контролю за станом здоров'я громадян похилого віку суперечить принципам безперервності медичного нагляду та може мати негативні наслідки для їхнього життя і здоров'я.

5. Усупереч пункту 2 розділу VIII Державного стандарту, у відділенні переносна ширма для створення конфіденційності пацієнтам під час оглядів, проведення санітарно-гігієнічних процедур або перевдягання, а також для розділення простору в приміщенні, де перебувають хворі підопічні – відсутня.

6. Журнал реєстрації тілесних ушкоджень фактично не ведеться, неможливо встановити причини травмування, час та обставини події. Окрім цього, медичними працівниками відділення не складається довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації №511/о, затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2024 №186) за фактом отримання кожного тілесного ушкодження підопічними.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

7. Не всі приміщення закладу у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

- на сходах при вході до будівлі відділення та всередині відсутні попереджувальні тактильні смуги по ширині проходу (плити з конусоподібними випуклостями) або контрастне кольорове маркування;
- пороги дверей не виділені контрастною стрічкою;
- при вході в окремі кабінети не розміщені інформаційні таблички з зазначенням номеру та назви відповідного кабінету шрифтом Брайля, що ускладнює орієнтацію для відвідувачів та підопічних;
- у вбиральнях відсутні відкидні штанги, що значно ускладнює користування санвузлом особами з інвалідністю;
- житлові кімнати закладу не облаштовано кнопками виклику персоналу.

Порушення права на свободу думки, совісті та релігії (стаття 9 Європейської Конвенції з прав людини).

8. У Закладі не облаштовано молитовного простору, що обмежує реалізацію права на свободу світогляду та віросповідання.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 48 Конституції України).

9. Кімнату для відпочинку підопічних не облаштовано належним чином: наявні меблі є застарілими та фізично зношеними, що унеможлиблює створення належних умов для комфортного проведення часу підопічними. Відсутність зручного оснащення не сприяє відновленню фізичного та емоційного стану осіб, які перебувають у закладі

10. Під час довготривалих відключень електроенергії на харчоблоці не працюють морозильні та холодильні камери, чим порушуються вимоги пункту 7 статті 43 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Отже, для уникнення харчових отруєнь підопічних гостро постає необхідність проведення контролю температурного режиму холодильних та морозильних камер. Разом з тим, групою НПМ виявлено, що в морозильних камерах харчоблоку відсутні термометри.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Одеській обласній військовій адміністрації:

- вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу.

2. Знам'янській сільській раді:

- вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

- розглянути питання виділення бюджетних коштів на облаштування кнопками виклику персоналу та приведення у відповідність до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

- розглянути питання виділення бюджетних коштів на облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

- розглянути питання виділення бюджетних коштів на опроведення ремонтних робіт витяжних систем на харчоблоці установи;

- розглянути питання виділення бюджетних коштів на закупівлю оновлених меблів та оснащення Закладу.

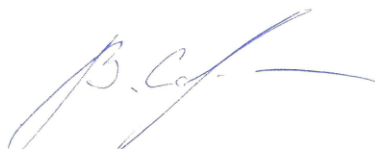
3. Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Знам'янської сільської ради Березівського району Одеської області» забезпечити:

- встановлення у житлових кімнатах кнопок виклику персоналу;

- облаштування окремих приміщень для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями;
- облаштування будівлі закладу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;
- отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики у порядку, встановленому чинним законодавством або укладання договору із місцевим закладом охорони здоров'я;
- облаштування молитовного простору;
- створення належних умов для комфортного проведення часу підопічними;
- забезпечити в подальшому належним чином проходження щорічного медичного огляду підопічними;
- облаштувати в закладі переносну ширму для створення конфіденційності пацієнтам під час оглядів, проведення санітарно-гігієнічних процедур або перевдягання;
- здійснювати облік тілесних ушкоджень у журналі реєстрації тілесних ушкоджень в порядку, визначеному МОЗ України.

Додатки: фотоматеріали на 7 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Віктор СОЛОГУБ

Фотоматеріали

Фото - 1

Фото - 2

Фото - 3

Фото - 4

Фото – 5

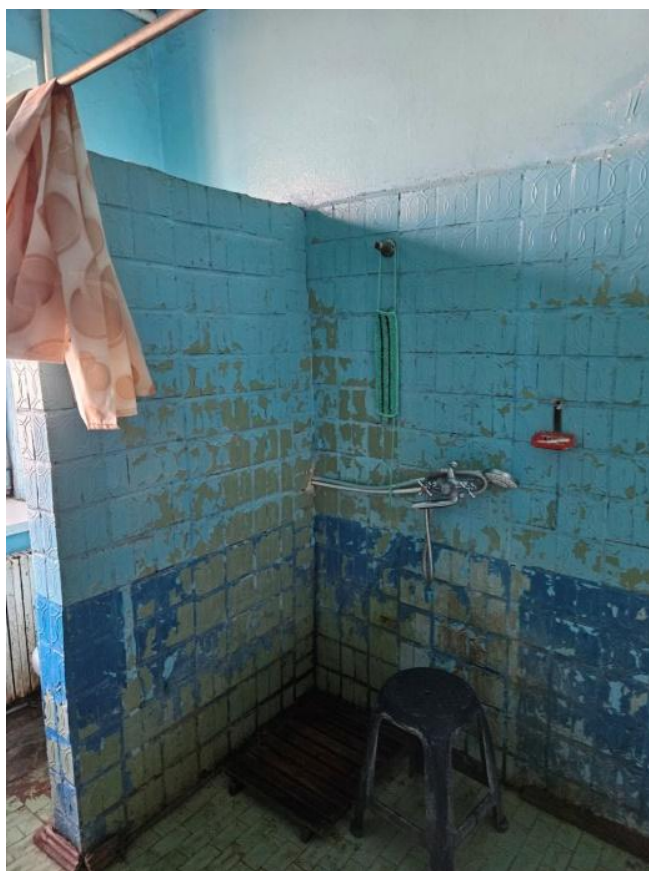

Фото – 6

Φoto – 7

Φoto – 8

Фото – 9

Фото – 10

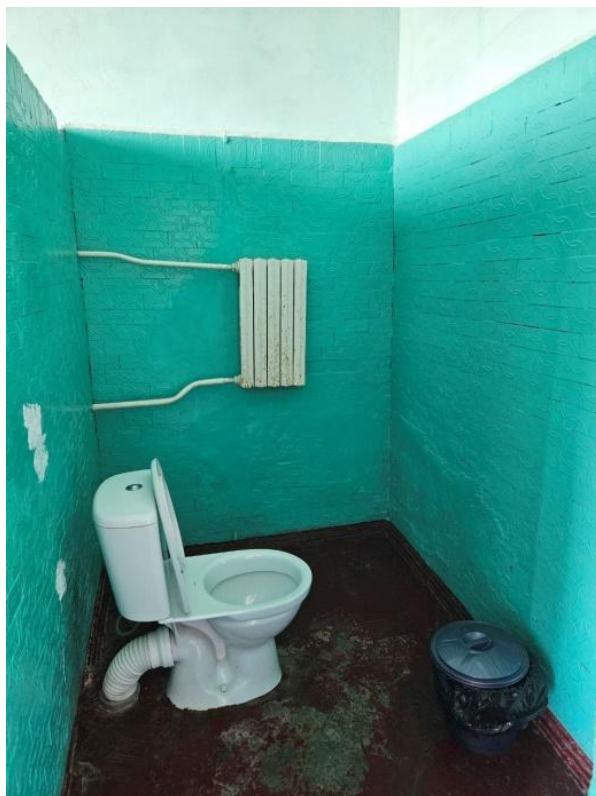

Фото – 12

Фото – 11

Фото – 13

Фото - 14